

Vychodí mimo pondelku a piatku každý deň, vpredvečer dávanému o 6. hod.

Redakcia a administrácia:
Budapešť, VIII.,
Mária ulica 15.

Telefon: Jozsef 12-87.

SLOVENSKÝ DENNÍK

Predplatné:
na rok K 30,-
na polroka K 18,-
na štvrtroka K 9,-
na mesiac K 1,75

Do Nemecka
Srbska ročne
24 korún, Do
ostatného eu-
roposemského
Ameriky ročne
32 korún.

Ročník V. Číslo 149.

BUDAPEŠŤ, v utorok, 4. augusta 1914.

Jednotlivé čísla po 6 haleroch.

Vypukla nemecko-ruská vojna.

Cisár Vilhelm vypovedal Rusku vojnu. — Ruské vojsko prekročilo nemecké hranice. — Všeobecná mobilizácia vo Francúzsku. — Naša monarchia vyjednáva s Japonkom o spolok proti Rusku

Dedič trónu s manželkou v Budapešti.

O udalostiach, ktoré všetko strhajúcim prúdom valia sa na nás a na celú Európou, podávame tieto zprávy:

Nemecký ultimát Rusku.

Berlín, 2. aug. (Uh. tel. kanc.) Jaknáhle došli sem úradné zprávy o nariadenej mobilizácii v Rusku, nemecká vláda poverila svojho petrohradského veľvyslanca grófa Pourtalesa, aby vyzval ruskú vládu zastaviť mobilizáciu, nariadenú proti spojencovi Nemecka, proti rakúsko-uhorskej monarchii a aby dal Rusku 12 hodín času, aby sa ovedčilo, či mobilizáciu zastaví, či nie a jestli by odpoveď bola záporná alebo Rusko by neodpovedalo za určený čas, aby nemecký veľvyslanec hneď oznámil ruskej vláde, že sa Nemecko považuje v nepríateľskom stave voči Rusku.

Gróf Pourtales predostrel tento nemecký ultimát ruskej vláde dňa 31. júla o polnoci. Ruská vláda však neodpovedala a ačkoľvek telegrafická premávka nebola narušená medzi Petrohradom a Berlínom, nedošla ani zpráva, či gr. Pourtales oddal Rusku zprávu o válečnom stave. Miesto toho 1. augusta do 4. hod. ráno dostal nemecký generálny štáb tieto zprávy:

1. Tento noc ruské predstrážne napadli železničný most Warthe pri Eichenfriede na čiare Jaročin-Vrešen. Útok nemecká stráž odrazila. Na nemeckej strane boli dvaja ľahko ranení. Ruské ztráty sú neznáme. Rusi chceli zničiť aj nádražie Miloslavi, ale boli v tom prekazení.

2. Staničný náčelník v Johannsburgu a bialsky lesník telegrafujú, že tejto noci väčší oddiel ruského vojska i s delami pri Sviderne, od Blaly na juhovýchod, prekročil nemeckú hranicu a že dva oddiely kozákov jazdia smerom do Johannsburgu. Rusi zničili telefonické spojenie medzi Lyckom a Bialou.

Z tohoto vysvitá, že Rusko napadlo územie nemeckej ríše a začalo vojnu.

Iné ruské útoky.

Königsberg, 2. aug. (Uh. tel. kanc.) V Eydtkuhnene zjavila sa ruská patrôla. V Bilderwaltschi Rusi zničili poštový úrad. Nepriateľ na mnohých bodoch prekročil nemeckú hranicu.

Berlín, 2. aug. V Thorne na železničnom moste jeden človek chcel vyhodit z vlaku bombu, ale ho v tom prekazili a chytili.

Gdánsko, (Danzig), 2. aug. Pri Illove Rusi strieľali na železničných robotníkov, ktorí sa museli utiahnuť.

Berlín, 2. aug. Rusi vyhodili do povetria železničný most medzi Granicou a Ščakovou, následkom čoho vlaky medzi Viedňou a Varšavou chodit nemôžu.

Vieňdeská tlač o pokračovaní Ruska.

Celá viedeňská tlač stojí pod dojmom zprávy, že Rusko nevykajúc ani len vypovedanie vojny napadlo Nemecko. Z tohoto pokračovania Ruska vidno, na ktorej strane bola vernosť a spoľahlivosť a kto je zodpovedný za vyvolanie katastrofy, ktorá sa rúti na Európou. Bezpríkladné pokračovanie Ruska rovná sa perfidnosti. Všetky časopisy vyhlasujú, že Rakúsko-Uhorsko a Nemecko s pokojným a čistým svedomím môžu povedať, že vojna bola im nanútená a že úžasná zodpovednosť je na tých, ktorí chcú prekaziť, aby hriech bol zaslúženo potrestaný.

Válečný stav v Rusku.

Londýn, 2. aug. (Reuterova agencia.) V Petrohrade a na okolí vyhlásili válečný stav.

Petrohrad, 2. aug. Od 31. júla je Finský záliv pre plavbu zatvorený.

Stockholm, 2. aug. Ruská vláda nariadila zatvorit finskéorské úžiny. Lode ku finským brehom môžu sa len na istú diaľku priblížiť. Majáková loď Ernogronod opustila svoje miesto. Majáky v Helsingforsí a v Srboberne vyhasili. V úžinách morských od piatku chodia len válečné lode.

Nemecko vypovedalo Rusku vojnu.

Petrohrad, 2. augusta,
(Ruská telegr. kanc.)

Nemecký veľvyslanec dňa 1. augusta večer o polosmej hodine oddal ruskému zahraničnému ministerstvu zprávu že Nemecko vypovedalo Rusku vojnu.

Berlín, 2. augusta. (Wofffova agencia) Tunajsiemu ruskému veľvyslancovi Sverbejevovi doručila nemecká vláda pasy, aby opustil Nemecko. Tým je diplomatický styk Nemecka s Ruskom pretrhnutý.

Svolali nemecký ríšsky snem

Berlín, 2. aug. Cisár Vilhelm nariadil svolat ríšsky snem na 4. augusta. Snemu medzi iným predostrel návrh zákona aj upravení cien potravných článkov. V novom zákone bude určené, za jaký potravný článok jakú najväčšiu cenu možno žiadať.

Porady vo Viedni.

Medzi kráľom Františkom Jozefom a nemeckým cisárom Vilhelmom je zámena telegramov veľmi čulá. Gr. Berchtold radil sa včera s nemeckým veľvyslancom Tschirským a s talianskym veľvyslancom kn. Avar-

nom. Gr. Berchtold po týchto poradách za hodinu radil sa s ruským veľvyslancom Šebekom.

Libavu Nemci bombardujú.

Berlín, 3. aug. (Uh. telegr. kanc.) Válečná loď „Augsburg“ od včera večera bombarduje ruský válečný prístav Libavu. Prístav horí.

Vo Francúzsku nariadili všeobecnú mobilizáciu.

Uhorská telegrafická kancelaria oznamuje z Berlína:

Dľa zprávy Wolfovej agencie francúzska vláda v sobotu popoludní o 5. hodine nariadila všeobecnú mobilizáciu armády aj válečnej floty.

Francúzski aviatci hádžu už bomby na nemecké mestá.

Berlín, 2. aug. (Uh. tel. kanc. Telegram došiel popol. o 3. hod. 15. min.) Práve teraz došli vojenské zprávy, že dnes pred poludním nad okolím Nürnbergu letely francúzske aeroplany a hodily dolu bomby. Ponevác medzi Francúzskom a Nemeckom dosiaľ vojna ešte nebola vypovedaná, francúzske aviatci hrubo urazili medzinárodné právo.

Aj Taliansko sa chystá.

Rím, 2. aug. (Uh. tel. kanc.) Kráľ Viktor Emanuel vrátil sa do Ríma a prijal ministerského predsedu Salandru na dlhom výsluchu. Vláda zakázala z Italie vyvážať potraviny, dobytok a kone.

Jaurésa zavraždili.

V Paríži v sobotu popoludní v „Café Croissant“ na Rue Montmartre zastrelil istý Vinet vodcu francúzskych socialistických demokratov chýrneho poslanca, spisovateľa a poslanca Jeana Jaurésa. Útočníka chytili, ale nechce o svojej osobe ničoho prezradiť ani udat príčinu svojho skutku. Všeobecne má sa za to, že útočník preto zavraždil Jaurésa, lebo tento vo svojom časopise ostro vystúpil proti tomu, aby sa Francúzsko k vôli Srbsku a Rusku zamiešalo do válečných zápletoch proti Nemecku. Jaurés práve dňom predtým v svojom časopise „L'Humanité“ vydal ohlas, v ktorom medzinárodná sociálna demokratická strana spolieva na 9. augusta kongres do Paríža cieľom veľkolepej manifestácie proti vojne s Nemeckom. Vrah trikrát strellil z ulice na Jaurésa, ktorý sedel pri obloku, a trafil ho dvoma guľkami do hlavy a jednou do pleca. Jaurés bez seba klesnul a o niekoľko minút vypustil dušu. Vražda zapríčinila obrovskú konsternáciu.

O ruskej nehanebnosti

rozpisujú sa všetky viedeňské časopisy a jednomyseľne konštatujú, že Rusko svojou hrubou politikou narušilo svetový pokoj. „Neues Wiener Tagblatt“ píše, že svet zhrozený stojí voči bezpríkladnej peknej nehanebnosti Ruska. Z úplne spoľahlivého prameňa dozvedá sa spomenutý časopis, že ruský zahraničný minister Sasonov, minister vojny Suchomlínov a náčelník ruského generálneho štábu jednomyseľne a sami od seba dali svoje čestné slovo nášmu petrohradskému veľvyslancovi grófovi Szápárymu, že

